Juuan kunnan kanta Suomen valtion tarjoukseen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamisesta

Kunnanhallitus 26.10.2026 § 131 Julkinen
43/00.04.01.01/2024

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Aki Jäppinen

Asian tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyy hanke nimeltä *”Matkailu- ja luontohanke Palokin koskien patojen purku”*. Palokin vesivoimalaitoksen omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy. Asia on saanut runsaasti julkisuutta ja kansalaiskeskustelu on ollut vilkasta.

Valtioneuvoston kanslia on jättänyt 16.6.2026 päivitetyn tarjouksen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamiseksi. Tarjous on toimitettu sekä Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:lle että osakkeenomistajille.

Valtioneuvoston kanslian tarjouksen yhteenveto: (suorat lainaukset valtion tarjouksesta):

”*Valtion tarjous: Tytäryhtiömalli*

Vähimmäislunastushinta 40 milj. € (velaton arvo).
Selvitysvaiheen jälkeen 2–3 puolueettoman pankkiiriliikkeen arvonmääritys perustuen vesivoimalan käypään arvoon (lunastushinta aina vähintään 40 milj. € arvonmäärityksestä riippumatta).

Valtio maksaa heti kaupanteon yhteydessä 10 milj. € ennakkomaksun.
Loput vähintään 30 milj. € valtio maksaa selvitysvaiheen päätyttyä.
Yhtiöittämisen yhteydessä valtio saa 10 % omistusosuuden sekä hallituspaikan tytäryhtiöstä.

PKS omistaa ja ajaa vesilaitoksen tuotantoa normaalisti selvitysvaiheen ajan. Selvitysvaiheen voitonjako tytäryhtiön omistusosuuksien suhteessa.
Malli olisi PKS:lle todennäköisesti verotehokas (käyttöomaisuusosakkeiden myynti).

Mikäli purku ei olisi toteutettavissa, PKS:lle jää 3 milj. € korvaus ennakkomaksusta.

Valtion vaihtoehtoinen tarjous: Suora kauppa

Lunastushinta 30 milj. € edellyttäen, että kauppa toteutetaan v.2026 aikana.
Tarjoaa PKS:lle nopean ratkaisun.
Valtio tarjoaa vesivoimalaa vuokrattavaksi selvitysvaiheen ajaksi.
Mallissa PKS joutuisi maksamaan myyntivoitosta veron.
Mikäli purku ei olisi toteutettavissa, voimalaitos saattaa tulla myyntiin.”

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitus on arvioinut Valtioneuvoston kanslian jättämää tarjousta ja yhtiön hallitus on ilmoittanut 16.6.2026 kantansa valtion tarjoukseen Palokin voimalaitoksesta seuraavasti:

”*Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n (PKS) hallituksen kanta valtion tarjoukseen Palokin voimalaitoksesta*
PKS on saanut valtioneuvostolta tarjouksen Palokin vesivoimalaitoksen ostamisesta. Tarjouksessa esitettiin kaksi eri toteutusvaihtoehtoa hankkeen

toteuttamiseksi sekä valtioneuvoston näkemys voimalaitoksen hinnoittelusta.

Valtioneuvoston tarjous jää alle puoleen Palokin voimalaitoksen yhtiön laskemasta arvosta ja sen tulevasta tulonmuodostuskyvystä.
PKS:n hallitus on arvioinut tarjousta kokonaisuutena ja katsoo, ettei valtioneuvoston esittämää tarjousta Palokin voimalaitoksesta voida hyväksyä. Hallituksen näkemyksen mukaan tarjous ei turvaa riittävästi yhtiön, omistajien eikä maakunnan taloudellista etua, eikä neuvottelujen jatkamiselle ole edellytyksiä.

Arvioinnissa on tarkasteltu valtioneuvoston toimittamia laskelmia sekä arvioitu voimalaitoksen nykyistä ja tulevaa tulontuottokykyä erilaisilla skenaarioilla. Lisäksi on huomioitu voimalaitoksen merkitys PKS:n kannattavuudelle ja omistajille maksettaville osingoille.

Esitetty kauppa heikentäisi PKS:n kilpailukykyä ja osingonmaksukykyä pitkällä aikavälillä. Samalla se voisi lisätä painetta hintojen korottamiseen, mikä vaikuttaisi kielteisesti myös alueen kuntien ja elinkeinoelämän toimintaympäristöön.

Hallituksen kokonaisarvion mukaan tarjouksen hyväksyminen ei olisi vastuullista yhtiön, omistajien eikä maakunnan edun näkökulmasta."

Teknisesti Palokin vesivoimalaitoksen kaupassa olisi kyse liiketoimintakaupasta, jossa Palokin vesivoimalaitos vaihtaisi omistajaa.

Palokin mahdollisessa kaupassa päätöksentekovalta on osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallituksella.

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n suurin omistaja on Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy, joka omistaa yhtiöstä 54,2 %.

Juuan kunta on yksi osakas Pohjois-Karjalan Energia Holding Oy:ssä ja Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:ssä. Juuan kunta omistaa Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:stä yli 11 % ja Juuan kunta on siten Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n toiseksi suurin omistaja. Juuan kunta omistaa Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:stä 1,1 %.

Juuan kunta käyttää omistajavaltaansa omistusosuuksiensa mukaisessa suhteessa em. yhtiöiden yhtiökokouksissa. Kunta voi esittää edustajiaan Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitukseen ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvostoon yhtiöiden yhtiökokouksissa. Yhtiökokoukset päättävät Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallituksen ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvoston jäsenien valinnasta. Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallintoneuvosto puolestaan valitsee Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallituksen jäsenet.

Yhtiöiden hallitukset tekevät päätöksensä itsenäisesti osakeyhtiölain, yhtiöjärjestysten sekä yhtiöiden edun mukaisesti. Yksittäinen osakkeenomistaja ei voi, eivätkä kaikki osakkeenomistajat yhdessäkään voi, tehdä yhtiöiden hallitusten toimivaltaan kuuluvia päätöksiä. Omistajat voivat ainoastaan esittää oman näkemyksensä ja suosituksensa siitä, miten omistajakunnan käsityksen mukaan hallitusten olisi perusteltua toimia ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat.
Asian oheismateriaalina on Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n, sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioita Palokin arvonmäärityksestä, Palokin

merkitykseen Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n tuloksentekokyvylle ja osingoille, energiamarkkinoista, sähkönhinnan kehityksestä, vesivoiman tulevaisuudesta, huoltovarmuudesta, kalatalousvelvoitteista ja uhanalaisten vaelluskalakantojen ekologisesta tilanteesta. Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n aineisto on ei julkinen, sisältäen yhtiön liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja.

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Jäppinen Aki

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää ilmoittaa Juuan kunnan kantana Suomen valtion tarjoukseen Palokin vesivoimalaitoksen lunastamisesta seuraavaa:

1. Juuan kunta tukee Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallituksen 16.6.2026 ilmoittamaa kantaa, jossa yhtiön hallitus on ilmoittanut kantansa asiaan seuraavasti:

”*PKS:n hallitus on arvioinut tarjousta kokonaisuutena ja katsoo, ettei valtioneuvoston esittämää tarjousta Palokin voimalaitoksesta voida hyväksyä. Hallituksen näkemyksen mukaan tarjous ei turvaa riittävästi yhtiön, omistajien eikä maakunnan taloudellista etua, eikä neuvottelujen jatkamiselle ole edellytyksiä.*

Arvioinnissa on tarkasteltu valtioneuvoston toimittamia laskelmia sekä arvioitu voimalaitoksen nykyistä ja tulevaa tulontuottokykyä erilaisilla skenaarioilla. Lisäksi on huomioitu voimalaitoksen merkitys PKS:n kannattavuudelle ja omistajille maksettaville osingoille.

Esitetty kauppa heikentäisi PKS:n kilpailukykyä ja osingonmaksukykyä pitkällä aikavälillä. Samalla se voisi lisätä painetta hintojen korottamiseen, mikä vaikuttaisi kielteisesti myös alueen kuntien ja elinkeinoelämän toimintaympäristöön.

Hallituksen kokonaisarvion mukaan tarjouksen hyväksyminen ei olisi vastuullista yhtiön, omistajien eikä maakunnan edun näkökulmasta.”

2. Juuan kunnan kanta asiaan saatetaan tiedoksi Pohjois-Karjalan Sähkö Oy:n hallitukselle ja Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n hallitukselle ja hallintoneuvostolle.

Perustelut

Edellä esitetyt

Päätös

Hyväksyttiin.